

УДК 378.091.214:796:001.895
DOI: <https://doi.org/10.33989/2524-2474.2023.82.295100>

ОЛЕНА СОГОКОНЬ

ORCID: <https://orcid.org/1-9442-6616>

(Полтава)

Place of work: Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University

Country: Ukraine

E-mail: elena.sogokon@gmail.com

ОЛЕКСАНДР ДОНЕЦЬ

ORCID: <https://orcid.org/2-6265-858>

(Полтава)

Place of work: Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University

Country: Ukraine

E-mail: donec84@ukr.net

СЕРГІЙ НОВИК

ORCID: <https://orcid.org/1-8718-6271>

(Полтава)

Place of work: Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University

Country: Ukraine

E-mail: novik.s1983@gmail.com

СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРАКТИЧНОГО КОМПОНЕНТУ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ФІЗКУЛЬТУРНОГО ПРОФІЛЮ

Анотація. У поданій статті розглянуті стратегії інноваційного розвитку практичного компоненту освітніх програм в навчальних закладах фізкультурного профілю. Науково-педагогічні працівники у своїй практичній діяльності повинні застосовувати інноваційні продукти – новітні технології, які істотно поліпшують якість навчання, зокрема у випадку проведення дистанційних навчальних курсів чи контролю знань студентів. Уважаємо, що використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання та оцінювання знань студентів створює основу інформаційного забезпечення якості освіти та є важливим аспектом реформування системи освіти в Україні, стратегічним пріоритетним напрямом інноваційної діяльності.

На нашу думку, для вчителя фізичної культури готового до практичної діяльності із залученням інноваційних засобів навчання повинні бути сформовані наступні елементи:

- 1) розуміння змісту, структури, завдань освітнього процесу, існуючих навчально-виховних проблем школи;
- 2) мати чітку, громадянську та соціальну позицію;
- 3) уміння по-сучасному, якісно організовувати мету, визначати завдання уроку, знаходити правильні рішення та успішно досягати результатів;
- 4) залучити особистісно орієнтований підхід для розвитку фізичних здібностей кожної дитини згідно з її можливостями;
- 5) налаштованість на успішну, якісну роботу, здатність нестандартно мислити, користуватися сучасними освітніми технологіями, засобами інноваційного навчально-виховного процесу;
- 6) усебічний розвиток особистості майбутнього фахівця фізичної культури.

Нами визначені показники готовності вчителя фізичної культури до інноваційної діяльності:

- 1) ґрунтовне володіння теоретичною базою про новітні освітні технології, знання новаторських методик роботи;
- 2) усвідомлення потреби у запровадженні педагогічних інновацій у власній педагогічній практиці;
- 3) налаштованість на експериментальну діяльність, бажання створення власних творчих завдань, методик та втілення їх у навчальний процес;
- 4) готовність до подолання труднощів, пов'язаних зі змістом та організацією інноваційної діяльності;
- 5) оволодіння практичними навичками освоєння педагогічних інновацій та

виявлення бажання постійно вдосконалюватись та розробляти авторські методики роботи.

У поданій статті розроблені стратегії інноваційного розвитку практичного компоненту освітніх програм при підготовці конкурентоспроможного фахівця фізичної культури, у якого сформована готовність до творчої педагогічної, наукової, самоосвітньої, інноваційної діяльності.

Ми розробили рекомендації, щодо покращення змісту професійно-практичного компоненту освітніх програм фізкультурного профілю у ЗВО:

1. Підвищення рівня фізкультурно-оздоровчої освіти з дотриманням міжпредметної інтеграції дисциплін природничого та професійно-практичного напрямків, набуття навиків дотримання здорового способу життя і вміння їх передавати іншим.

2. Збільшення кредитів освітніх програм при вивченні дисципліни "Англійська мова" та введення англійськомовного викладання дисциплін спортивного профілю.

3. Інтеграція традиційних форм, методів і засобів проведення дисциплін спортивного напрямку до інноваційних, що сприятиме підвищенню інтенсивності й результативності навчального процесу та активізує фізкультурно-оздоровчу діяльність у позанавчальний час.

4. Приведення у відповідність викладання змісту дисциплін спортивного напрямку до сучасних досягнень теорії і методики фізичного виховання, європейської фізкультурно-оздоровчої освіти та актуальних потреб розвитку особистості.

5. Введення дисципліни "Спортивний менеджмент" при підготовці фахівців фізичної культури.

6. Урізноманітнення форм, методів і засобів проведення лекційних і практичних занять та систематичне залучення здобувачів вищої освіти до фізкультурно-оздоровчих заходів.

7. Дотримання принципів індивідуалізації та диференціації фізичних навантажень, посилення мотивації та інтересу до систематичних занять фізичними вправами, реалізація особистісно орієнтованого підходу.

8. Залучення здобувачів вищої освіти до самостійних занять фізичним вихованням та спортом, тренування у спортивних секціях, що сприятиме розширенню оздоровчого потенціалу та вихованню здорової нації.

Вважаємо, що професійна готовність майбутнього вчителя в умовах закладу вищої освіти відповідатиме сучасному рівню, тільки тоді, коли будуть взаємодоповнювальними зміст, форми і методи природничої, фахової, організаційно-методичної, психолого-педагогічної підготовки, відбуватиметься взаємозв'язок професійно-практичної з науково-дослідною діяльністю здобувачів вищої освіти, що надасть можливість реалізувати завдання сучасної інноваційної освіти.

Ключові слова: інноваційний розвиток, стратегія, практичний компонент, фахівець фізичної культури.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Модернізація освіти в Україні не можлива без впровадження та реалізації інноваційних технологій у сферу фізичного виховання і є одним з перспективних векторів її реформування. Направленість України на підвищення якості інновацій у закладах вищої освіти підтверджує певний дисонанс між критеріями професійності вчителя фізичної культури та реальними показниками його готовності до практичної діяльності. Аналіз педагогічної та спортивної спадщини має характерні ознаки комплексного підходу в застосуванні новітніх педагогічних ідей, засобів фізичного виховання та фізкультурної діяльності.

Важливим аспектом розвитку сучасного суспільства є підготовка фахівців фізичної культури, які зможуть якісно досягати поставлених цілей, налаштовуватися на реалізацію творчих, креативних форм діяльності, у яких буде сформована готовність до творчої педагогічної, наукової, самоосвітньої, інноваційної діяльності. Ми пропонуємо розробити стратегії інноваційного розвитку практичного компоненту освітніх програм для навчання і виховання конкурентоспроможного фахівця фізичної культури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням сфери сучасної фізкультурної діяльності активно цікавляться науковці, сучасні фахівці фізичної культури і спорту, тому можемо розглядати їх наукові пошуки фундаментальними для нашої роботи. Теоретичним обґрунтуванням особливостей впровадження здоров'язберезувальних технологій у загальноосвітніх навчальних закладах займаються: О. Аксьонова, О. Бабешко, О. Ващенко, Н. Денисенко, Т. Денисовець, О. Дубогай, В. Земцова, В. Єфімова, В. Оржеховська та ін. Сучасні аспекти підготовки майбутніх учителів фізичної культури у вищій школі розглядають: Ю. Бистрова, О. Качан, О. Корносенко, Б. Максимчук, В. Наумчук, Н. Самсутіна, В. Омеляненко, О. Омельчук, Л. Рибалко, П. Хоменко та ін.

Багато наукових праць присвячено аналізу різних аспектів впровадження фітнес-технологій, а саме: структурі фітнес-технологій (В. Григорьев, О. Кібальник, Є. Сайкіна); використанню аеробних технологій (В. Давидов, Г. Глоба, Г. Краснова); проблемі використання фізкультурно-оздоровчих технологій у

професійній діяльності (Ю. Зайцева, О. Корносенко, І. Тараненко).

Дослідник В. Бабич (Бабич, 2014, с. 134), уважає, що «у період реформування системи освіти в Україні важливе місце повинна зайняти проблема здорового способу життя кожної молодої людини. Майбутнє України повинно створюватися здоровими громадянами, які здатні до активної життєдіяльності в усіх напрямках».

Американський психолог Е. Маслоу змодельював ієрархічну багатоступеневу піраміду потреб людини, усі компоненти якої перебувають у діалектичному взаємозв'язку. «Якщо якась ланка випадає, – говорить учений, – порушується цілісність структури, а отже, й програма виховного процесу»:

- 1) потреби естетичні (краса, упорядкованість, симетрія, системність, охайність);
- 2) потреби в знаннях і розумінні (допитливість, знання, усвідомлення навколишнього);
- 3) потреби в самовдосконаленні (бажання стати кимось, знайти собі застосування, прагнення до успіху);
- 4) потреби в оцінці й престижі (статус визнання, розуміння);
- 5) фізіологічні потреби (в їжі, воді, теплі, рухах, здоров'ї, сні, захисті від стихійних сил);
- 6) потреби в захисті від насилля й погроз (соціально-економічна стабільність, наявність роботи, захищеність).

Мета статті полягає у визначенні стратегій інноваційного розвитку якісної освіти, що вирішать проблему професійної підготовки фахівців фізичної культури на основі вдосконалення практичного компоненту освітніх програм фізкультурного профілю та сприятиме інтенсивності й продуктивності навчального процесу, що забезпечить виховання здорової нації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Здобуття освіти сучасними фахівцями фізичної культури в XXI столітті доповнюється наявністю інноваційних процесів, які характерні для одержання якісної вищої освіти, створення Державного стандарту, оновлення структури фізичного виховання, що, як підсумок впливає на особливості професійної діяльності, підвищує вимоги до компетентностей сучасних вчителів.

Питання розробки інноваційних форм роботи розглядають у своїх працях: В. Бабич, Ю. Бистрова, Ю. Бойчук, Ю. Зайцева, О. Качан, О. Корносенко, І. Максимчук, І. Тараненко, О. Шинкарьова, О. Школа та ін. Ми вважаємо, що науково-педагогічні працівники можуть, по-перше, застосовувати у своїй діяльності інноваційні продукти – новітні технології, які істотно поліпшують якість навчання, зокрема у випадку проведення дистанційних навчальних курсів чи контролю знань студентів. Адже використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання та оцінювання знань студентів створює основу інформаційного забезпечення якості освіти, є важливим аспектом реформування системи освіти в Україні, стратегічним пріоритетним напрямом інноваційної діяльності.

Елементом, що обтяжує сучасну освіту, розглядаємо не тільки опанування великого обсягу матеріалу, розвиток у потоці безмежної інформації, а вміння засвоювати, узагальнювати, актуалізувати знання з огляду на вимоги, що ставить перед закладом складне вирішення проблем, саме тому підготовка фахівців фізичної культури орієнтована на впровадження інноваційних технологій у навчальний процес.

На нашу думку, для вчителя фізичної культури готового до практичної діяльності із залученням інноваційних засобів навчання повинні бути сформовані наступні елементи:

- 1) розуміння змісту, структури, завдань освітнього процесу, діючих навчально-виховних проблем школи;
- 2) сформована чітка, громадянська та соціальна позиція;
- 3) уміння по-сучасному, якісно організовувати мету, визначати завдання уроку та раціонально вирішувати їх;
- 4) уміння залучити особистісно орієнтований підхід для розвитку фізичних здібностей кожної дитини згідно з її можливостями;
- 5) налаштованість на успішну, якісну роботу, здатність нестандартно мислити, користування сучасними технологіями, засобами інноваційного навчально-виховного процесу;
- 6) усебічний розвиток особистості майбутнього фахівця фізичної культури.

Для реалізації таких дій необхідне виконання принаймні двох умов: 1) можливість одержати в певний час потрібну інформацію; 2) сформованість певних якостей особистості, як способу життя. Одним із засобів реалізації даних умов безперервної освіти є комп'ютерні інформаційні технології, які дають можливість отримувати інформацію в будь-який час і в необмеженій кількості.

Ми визначаємо готовність вчителя фізичної культури до інноваційної діяльності за такими показниками:

- 1) ґрунтовне володіння теоретичною базою про новітні педагогічні технології, знання новаторських методик роботи;
- 2) усвідомлення потреби у запровадженні педагогічних інновацій у власній педагогічній практиці;
- 3) налаштованість на експериментальну діяльність, бажання створення власних творчих завдань, методик та втілення їх у навчальний процес;
- 4) готовність до подолання труднощів, пов'язаних зі змістом та організацією інноваційної діяльності;
- 5) оволодіння практичними навичками освоєння педагогічних інновацій та виявлення бажання постійно вдосконалюватись та розробляти авторські методики роботи.

Розглянемо детально структуру управління інноваційним менеджментом закладу професійної освіти (Рис. 1).

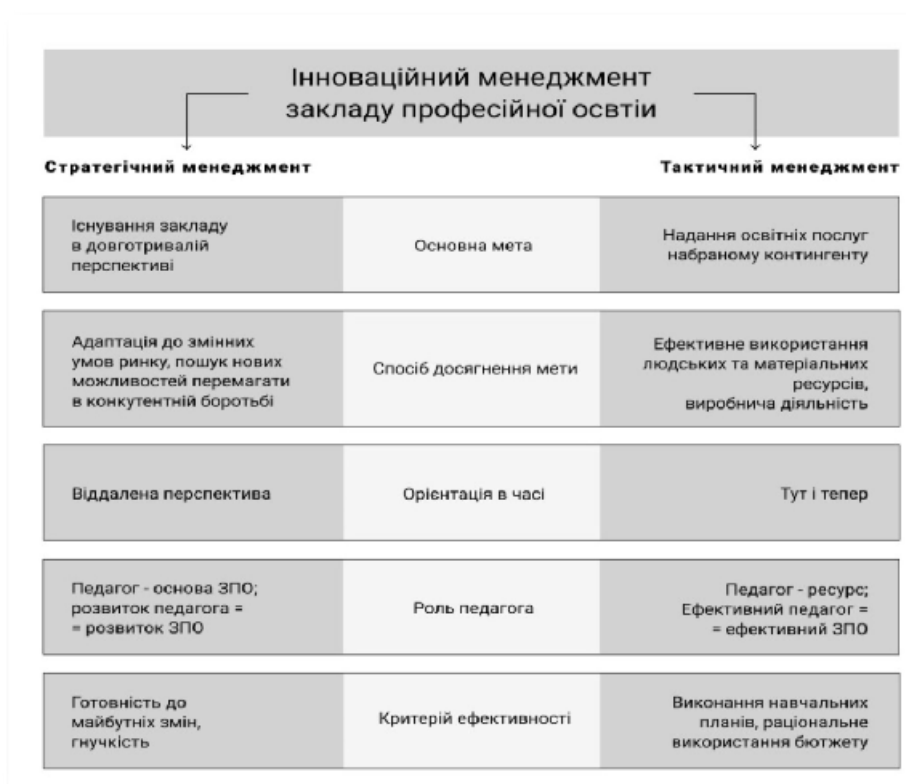

Рис. 1 Схема інноваційного менеджменту закладу професійної освіти

Як зазначає вчений Б. Максимчук (Максимчук, 2016, с. 35), що діяльність шкільного організатора – процес багатогранний, йому належить розв'язання певних професійних завдань: учитель керує спортивним колективом, організовує, забезпечує виховний і навчально-тренувальний процес. Успіх діяльності залежить від індивідуалізації його впливу на вихованця. Проявляючи свої індивідуальні здібності в діяльності, спортивний організатор часто виступає як психолог, адміністратор, лікар, батько.

На нашу думку, важливим аспектом розвитку сучасного суспільства є підготовка фахівців фізичної культури, які можуть якісно досягати поставлених цілей, налаштування на реалізацію творчих, креативних форм діяльності.

Можливість забезпечення та зміцнення здоров'я вихованців напряму залежить від рівня компетенцій майбутніх учителів фізичної культури. Особливість та специфіка підготовки здобувачів вищої освіти вимагає від усіх компонентів системи фізичного виховання максимального акценту на якісну роботу. Складність ситуації полягає в творчій складовій, що має на сьогодні фундаментальне значення в процесі навчання.

Ми вважаємо, що основою успішного професійного становлення вчителя є реалізація творчої особистості, яка володіє навичками спілкування, уміє самостійно працювати над розвитком власного інтелекту, культури, моралі, виявляє творчий потенціал, постійно навчається та вдосконалюється.

Зазначимо, що фізкультурно-оздоровчі технології – молода сфера наукових досліджень, тому це поняття чітко не визначено. На сьогодні стосовно нього єдиної думки науковців поки що не існує.

Отже, конкретизація й уточнення терміну «фізкультурно-оздоровча технологія» є одним із важливих завдань науковців, котрі працюють у галузі фізичного виховання, спорту та здоров'я людини.

Рис. 2. Структура оздоровчих технологій

Ми пропонуємо користуватися даною структурою фізкультурно-оздоровчих технологій (Рис. 2). Відмінність фізкультурно-оздоровчих технологій від оздоровчих, здоров'язберігальних технологій, здоров'яформувальних, оздоровчо-рекреаційних технологій, технологій навчання здоров'я та ін., полягає в тому, що основним засобом фізкультурно-оздоровчих технологій є фізичні вправи й комплекси фізичних вправ, орієнтовані на гармонійний фізичний розвиток, підвищення рухової активності, функціональних можливостей організму та задоволення потреби в русі.

Науковець О. Школа (Школа, 2014, с. 59) вважає, що ефективним є застосування таких інноваційних технологій як:

- 1) кооперативно-групове навчання, що дає можливість самостійно набувати знання, формувати фізичні якості, удосконалювати окремі вміння та навички;
- 2) інтерактивний методично-організаційний комплекс можна віднести до інформаційних технологій навчання (електронна бібліотека, сайти Інтернету, соціальні мережі);
- 3) застосування мульти-медіа, що є сучасною технологією, та включає сукупність прийомів, методів, способів продукування, обробки, зберігання й передавання аудіовізуальної інформації, заснованої на використанні компакт-дисків або Інтернет-джерел, електронних бібліотек

Сучасна дослідниця О. Качан (Качан, 2017, с. 59) на основі вивчення й аналізу досліджень з проблем педагогічної діяльності визначає такі параметри інноваційної діяльності вчителя:

- 1) готовність вчителя до здійснення інноваційної діяльності;
- 2) інноваційна діяльність вчителя;
- 3) результативність інноваційної діяльності.

Визначаємо готовність вчителя до здійснення інноваційної діяльності за такими показниками:

- 1) здатність до самоорганізації;
- 2) здатність до самоаналізу, рефлексії;
- 3) здатність відмовитися від стереотипів педагогічного мислення, мотивація до змін;
- 4) прагнення до творчих досягнень;
- 5) критичність мислення, здатність до оціночних суджень.

Інноваційну діяльність характеризуємо наступними показниками:

- 1) варіативність педагогічної діяльності;
- 2) опанування методологією творчої діяльності;
- 3) володіння методами педагогічного дослідження;
- 4) здатність акумулювати та використовувати досвід творчої діяльності інших педагогів;
- 5) здатність до співпраці та взаємодопомоги.

Обов'язковим компонентом є результативність, яка розкривається за такими показниками:

- 1) створення авторської ідеї навчання та виховання;
- 2) розробка змісту планів і програм, методик, технологій;

- 3) апробація інновацій;
- 4) розповсюдження освітньої інновації;
- 5) виявлення інноваційної ініціативи.

Сьогодні актуальною є проблема підготовки фахівця фізичної культури, у якого сформована готовність до творчої педагогічної, наукової, самоосвітньої, інноваційної діяльності. Вважаємо, що професійна готовність майбутнього вчителя в умовах навчального закладу відповідатиме сучасному рівню, коли зміст, форми і методи фахової, методичної та психолого-педагогічної підготовки, взаємозв'язок природничо-наукової, професійно-практичної та педагогічно-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти, що спрямована на реалізацію завдань сучасної інноваційної освіти.

Для розвитку у здобувачів вищої освіти фізкультурно-спортивних інтересів пропонуємо:

- 1) посилити соціально значущу мотивацію, інтерес до оволодіння професійними знаннями та практичними навичками;
- 2) постійно підвищувати рівень якості навчального процесу;
- 3) покращувати матеріально-технічну базу навчальних закладів, оновлювати спортивний інвентар, дотримуватися санітарно-гігієнічних умов для проведення занять;
- 4) вміти зацікавити учнів навчальним предметом «Фізична культура» та сформувати на цій підставі усвідомленої потреби в заняттях фізичною культурою і спортом, ведення здорового способу життя.

У навчально-виховному процесі у закладах вищої освіти ми рекомендуємо дотримуватись таких принципів інноваційної діяльності (Табл. 1).

Назва принципу	Характеристика принципу
Принцип інтеграції освіти	Вимагає уваги до кожної людини як особистості, орієнтації на формування громадянина з високими інтелектуальними, моральними, фізичними якостями.
Принцип диференціації та індивідуалізації освіти	Потребує забезпечення умов для розвитку здібностей кожного, максимальний розвиток здібностей, незалежно від соціально-економічного та суспільного статусу його сім'ї, статі, національності, віросповідання.
Принцип демократизації освіти	Передбачає створення передумов розвитку активності, ініціативи, творчості педагогів та студентів, залучення громадськості в управлінні закладом.

Таблиця 1. Принципи інноваційної діяльності вчителя

Реалізація означених принципів можлива за умови зміни структури освіти, змісту, форм, засобів, технологій у навчально-виховному процесі. На нашу думку, основним завданням інноваційної системи педагогічної освіти, є професійне становлення творчої, активної особистості, мотивація до саморозвитку та самовдосконалення, постійний розвиток інтелектуальних, фізичних здібностей. Отже, у структурі професійно спрямованої особистості педагога готовність до інноваційної діяльності є показником його здатності нетрадиційно вирішувати актуальні для особистісно орієнтованої освіти проблеми.

Необхідною умовою здійснення інноваційної діяльності є цілеспрямована організація процесу професійної підготовки вчителя, оскільки «...інновації – це цілеспрямована реалізація того потенціалу, який міститься у творчості особистості. Специфіка інновації як діяльності породжує певний тип особистості» (Огієнко, 2014, с. 158).

Нами було проведено дослідження в Полтавському національному педагогічному університеті імені В.Г. Короленка на факультеті фізичного виховання та спорту, де було виділено процентне відношення викладачів до нововведень:

- новатори (7 % колективу) – викладачі, які відкриті новому, перші сприймають, впроваджують і поширюють його;
- розумні реалізатори (14 % колективу) – слідує за новаторами, але більш інтегровані у колектив;
- помірковані (52 % колективу), які дотримуються правила «золотої середини» і не сприймають нового до того часу, поки його не впровадять більшість колег;
- викладачі, що сумніваються (12 % колективу), сприймають нове лише при його загальній позитивній підтримці;
- викладачі – консерватори (15 % колективу, консерватори) – вони орієнтуються на традиційні цінності, дуже важко впроваджують нове.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок.

Для сучасного ринку професій ми знаходимо необхідність у формуванні особистості з погляду на прогнозування розвитку конкретної сфери діяльності, творчого, культурного, самодостатнього, психологічно зрілого, фізично підготовленого, вчителя, готового вирішувати актуальні труднощі навчально-виховного процесу, який відповідає постійним змінам та викликам сучасності.

Ми надаємо рекомендації, щодо покращення змісту професійно-практичного компоненту освітніх програм фізкультурного профілю у ЗВО:

1. Підвищення рівня фізкультурно-оздоровчої освіти з дотриманням міжпредметної інтеграції дисциплін природничо-наукового та професійно-практичного напрямків, набуття навиків дотримання здорового способу життя і вміння їх передавати іншим.

2. Збільшення кредитів в освітніх програмах при вивченні дисципліни “Іноземна мова” та введення англійськомовного викладання дисциплін спортивного профілю.

3. Інтеграція традиційних форм, методів і засобів проведення дисциплін спортивного напрямку до інноваційних, що сприятиме підвищенню інтенсивності й результативності навчального процесу та активізує фізкультурно-оздоровчу діяльність у позанавчальний час.

4. Приведення у відповідність викладання змісту дисциплін спортивного напрямку до сучасних досягнень теорії і методики фізичного виховання, європейської фізкультурно-оздоровчої освіти та актуальних потреб розвитку особистості.

5. Введення дисципліни “Спортивний менеджмент” при підготовці фахівців фізичної культури.

6. Урізноманітнення форм, методів і засобів проведення й залучення здобувачів вищої освіти до фізкультурно-оздоровчих заходів.

7. Дотримання принципів індивідуалізації та диференціації фізичних навантажень, посилення мотивації та інтересу до систематичних занять фізичними вправами, реалізація особистісно орієнтованого підходу.

8. Залучення здобувачів вищої освіти до самостійних занять фізичним вихованням та спортом, тренування у спортивних секціях, що сприятиме розширенню оздоровчого потенціалу та виховання здорової нації.

Проблема підготовки вчителів фізичної культури вирішується впровадженням у навчальний процес неперервної інтеграції природничонаукового та практичного компоненту освітніх програм, впровадження інтерактивних засобів навчання, викладання дисциплін спортивного напрямку англійською мовою, застосування сучасних фітнес-технологій та оздоровчих систем. Як правило, частина інноваційних змін реалізується в безпосередньому контакті з результатами колишніх змін. Вважаємо за доцільне, упровадження фітнес-технологій з розвитку рухової активності здобувачів вищої освіти, як високоефективну систему оздоровчих занять, спрямованих на покращення фізичних кондицій, зміцнення здоров'я, гармонійного фізичного розвитку. На нашу думку, інноваційний процес повинен розумітися, як цілеспрямована форма впровадження й модернізації сучасних проєктів, технологій, що відповідають інноваційним вимогам.

Проведене дослідження не вичерпує усіх аспектів окресленої проблеми. Подальшого наукового пошуку потребує багатопланове вдосконалення та розроблення практично-методичного супроводу освітнього процесу у закладах вищої освіти, досконале вивчення природничо-наукового компоненту освітніх програм в навчальних закладах фізкультурного профілю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Бабич В. І. Культура здоров'я як складова частина професійної підготовки майбутніх вчителів освітньої галузі «Фізична культура і здоров'я». *Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту*. 2004. № 1. С. 134–139.
- Бистрова Ю. В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України. *Право та інноваційне суспільство*. 2015. № 1. С. 27–33.
- Бойчук Ю. Д., Боярська-Хоменко А. В. Досвід інновацій загально-педагогічної підготовки майбутніх учителів. *Дидактика*. 2021. Вип. 3. С. 37–43.
- Зайцева Ю. В., Новік С. М. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності. *Сучасні тенденції фізичного виховання і спорту* : матеріали регіонал. наук.-метод. семінару / ред. кол.: О. О. Момот, І. В. Тараненко, Ю. В. Зайцева ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка, Фак-т фіз. виховання, Каф.теорет.-метод. основ викладання спортивних дисциплін. Полтава, 2018. С. 12–15.
- Зайцева Ю. В., Тараненко І. В., Корносенко О. К. Інтеграція навчальної і професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури в процесі фахової підготовки. *Педагогічні науки*. 2020. Вип. 75/76. С. 50–55.
- Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі: колективна монографія / заг. ред. Л. М. Рибалко. Тернопіль, 2019. 400 с.
- Качан О. А. Упровадження інноваційних технологій у фізкультурно-оздоровчу та спортивну діяльність закладів освіти : навчально-методичний посібник. Слов'янськ : Витоки, 2017. 138 с.
- Максимчук І. Експериментальна перевірка моделі розвитку педагогічної майстерності майбутнього вчителя фізичної культури. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*. 2016. № 1. С. 117–123.
- Огієнко О. І. Формування готовності до інноваційної діяльності як важлива складова професійної підготовки майбутнього вчителя. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2014. № 7 (33). С. 154–162.
- Сучасний педагог : колект. наук. монографія. Дніпро : Акцент ПП, 2020. Т. 2. 242 с.
- Школа О. М. Використання інноваційних технологій в процесі навчання студентів та організації змагань з різних видів спорту. *Педагогічні науки*. 2014. № 3 (1). С. 59–63.

REFERENCES

- Babich, V. I. (2004). *Kultura zdorovia yak skladova chastyna profesiinnoi pidhotovky maibutnikh vchyteliv osvitnoi haluzi «Fizychna kultura i zdorovia»* [Health culture as an integral part of professional training of future teachers in the field of education “Physical culture and health”]. *Pedahohika, psykhohohiia ta med.-biol. probl. fiz. vykhovannia i sportu* [Pedagogy, psychology and medical-biol. problem physical education and sports], 1, 134-139 [in Ukrainian].

- Bystrova, Yu. V. (2015). Innovatsiini metody navchannia u vyshchii shkoli Ukrainy [Innovative methods of learning in the higher school of Ukraine]. *Pravo ta innovatsiine suspilstvo [Law and innovative society]*, 1, 27-33 [in Ukrainian].
- Boychuk, Yu. D., & Boyarska-Khomenko, A. V. (2021). Dosvid innovatsii zahalno-pedahohichnoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv [Experience of innovations in general pedagogical training of future teachers]. *Dydaktyka [Didactics]*, 3, 37-43 [in Ukrainian].
- Kachan, O. A. (2017). *Uprovadzhenia innovatsiinykh tekhnolohii u fizkulturno-ozdorovchu ta sportyvnu diialnist zakladiv osvity [Implementation of innovative technologies in physical culture and health and sports activities of educational institutions]: educational and methodological manual*. Sloviansk: Vytoky [in Ukrainian].
- Rybalko, L. M. (Ed.). (2019). *Zdoroviazberezhuvalni tekhnolohii v osvitnomu seredovyshchi [Health-saving technologies in the educational environment]: collective monograph*. Ternopil [in Ukrainian].
- Maksymchuk, I. (2016). Eksperymentalna perevirka modeli rozvytku pedahohichnoi maisternosti maibutnoho vchytelia fizychnoi kultury [Experimental verification of the model of the development of pedagogical skills of the future teacher of physical culture]. *Fizychna kultura, sport ta zdorovia natsii [Physical culture, sport and health of the nation]*, 1, 117-123 [in Ukrainian].
- Ohienko, O. I. (2014). Formuvannia hotovnosti do innovatsiinoi diialnosti yak vazhlyva skladova profesiinoi pidhotovky maibutnoho vchytelia [Formation of readiness for innovative activity as an important component of professional training of the future teacher]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii [Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies]*, 7 (33), 154-162 [in Ukrainian].
- Suchasnyi pedahoh [Modern teacher]* (2020): collection. of science monograph (Vol. 2). Dnipro: Accent PP [in Ukrainian].
- School, O. M. (2014) Vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii v protsesi navchannia studentiv ta orhanizatsii zmahan z riznykh vydiv sportu [The use of innovative technologies in the process of teaching students and organizing competitions in various sports]. *Pedahohichni nauky [Pedagogical sciences]*, 3 (1), 59-63 [in Ukrainian].
- Zaitseva, Yu. V., & Novik, S. M. (2018). Pidhotovka maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury do profesiinoi diialnosti [Prepar of future physical education teachers for professional activity]. In O. O. Momot, V. Taranenکو, Yu. V. Zaitseva (Eds.), *Suchasni tendentsii fizychnoho vykhovannia i sportu [Modern trends in physical education and sports]: materials of regional. science and method seminar* (pp. 12-15). Poltava [in Ukrainian].
- Zaitseva, Yu. V., Taranenکو, I. V., & Kornosenکو, O. K. (2020). Intehratsiia navchalnoi i profesiinoi diialnosti maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury v protsesi fakhovoi pidhotovky [Integration of educational and professional activities of future physical education teachers in the process of professional training]. *Pedahohichni nauky [Pedagogical sciences]*, 75/76, 5 [in Ukrainian].

OLENA SOHOKON
OLEKSANDR DONETS
SERHII NOVIK

STRATEGIES OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE PRACTICAL COMPONENT OF EDUCATIONAL PROGRAMS IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF THE PHYSICAL CULTURAL PROFILE

Annotation. The presented article discusses strategies for the innovative development of the practical component of educational programs in educational institutions of the physical culture profile. Scientific and pedagogical workers in their practical activities must use innovative products - the latest technologies that significantly improve the quality of education, in particular in the case of conducting distance learning courses or monitoring students' knowledge. We believe that the use of information and communication technologies for teaching and assessing students' knowledge, which creates the basis of information assurance of the quality of education, is an important aspect of reforming the education system in Ukraine, a strategic priority direction of innovative activity.

In our opinion, the following elements should be formed for a physical culture specialist who is ready for practical activities with the involvement of innovative teaching aids:

- 1) understanding of the content, structure, tasks of the educational process, current educational and educational problems of the school;
- 2) a clear, civic and social position;
- 3) the ability to organize the goal in a modern, high-quality way, to determine tasks for the lesson;
- 4) the ability to involve a person-oriented approach to the development of the physical abilities of each child according to their capabilities;
- 5) determination for successful, high-quality work, ability to think outside the box, use of modern technologies, means of innovative educational process;
- 6) all-round development of the personality of the future physical culture specialist.

We have determined the indicators of the physical education teacher's readiness for innovative activities:

- 1) thorough knowledge of the theoretical base of the latest pedagogical technologies, knowledge of innovative work methods;
- 2) awareness of the need to introduce pedagogical innovations in one's own pedagogical practice;
- 3) willingness to experiment, desire to create one's own creative tasks, methods and implement them in the educational process;
- 4) readiness to overcome difficulties related to the content and organization of innovative activities;
- 5) mastering the practical skills of mastering pedagogical innovations and showing a desire to constantly improve and develop original methods of work.

In the presented article, strategies for the innovative development of the practical component of educational programs in the preparation of a competitive physical culture specialist who are ready for creative pedagogical, scientific, self-educational, and innovative activities have been developed.

We believe that the professional readiness of a future teacher in the conditions of a higher education institution will correspond to the current level, only when the content, forms and methods of professional, methodical and psychological-pedagogical training are complementary, and there will be an interrelationship of natural-scientific, professional-practical and scientific-research activity of higher education students, which will provide an opportunity to implement the tasks of modern innovative education.

Keywords: *innovative development, strategy, practical component, physical culture specialist.*